

prima instanță: V. Gîrleanu
instanța de apel: D. Manole, E. Fistican, S. Arnăuț

nr.3ra-632/16

ÎNCHEIERE

25 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele, judecătorul Valeriu Doagă
Judecătorii Ala Cobăneanu, Iuliana Oprea, Oleg Sternioală, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de către avocatul Diana Ioniță, în interesele lui Duca Gheorghe, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gheorghe Duca împotriva Comisiei Naționale de Integritate a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de Duca Gheorghe și menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 24 aprilie 2015

c o n s t a ț ă

La 05 septembrie 2014 Duca Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Naționale de Integritate a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin actul de constatare nr. 02/151 din 14 august 2014 a fost constatată încălcarea regimului juridic al declarării veniturilor și proprietăților de către Gheorghe Duca, președinte al Academiei de Științe a Moldovei, manifestată prin neindicarea în declarația cu privire la venituri și proprietate a tuturor bunurilor deținute, prin ce au fost încălcate prevederile lit. b), d) și e) art. 4 a Legii nr. 1264 din 19 iulie 2002 cu privire la declararea și controlul veniturilor și proprietăților persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere.

Pe marginea acestei constatări, Comisia Națională de Integritate a sesizat Procuratura Generală în vederea examinării circumstanțelor descrise prin prisma art. 352/1 Cod penal.

Comisia Națională de Integritate a reținut că, Duca Gheorghe, fiind subiect al declarării veniturilor și proprietății nu a indicat în declarația cu privire la venituri și proprietăți următoarele bunuri:

Bunuri imobile:

- teren (extravilan) cu nr. cadastral 7401210.440, cu suprafața de 0,0895 ha, amplasat în r-ul Sîngerei, or. Sîngerei, titular fiind Duca Gheorghe, conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 2193 din 26.08.2000;

- teren (extravilan) cu nr. cadastral 7401210.127, cu suprafața de 0,0799 ha, amplasat în r-ul Sîngerei, or. Sîngerei, titular fiind Duca Gheorghe, conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 2193 din 26.08.2000;

- teren (extravilan) cu nr. cadastral 7401305.060, cu suprafața de 0,0826 ha, amplasat în r-ul Sîngerei, or. Sîngerei, titular fiind Duca Maria, conform contractului de donație nr. 3365 din 05.09.2005;

- teren (extravilan) cu nr. cadastral 7401306.165, cu suprafața de 0,0898 ha, amplasat în r-ul Sîngerei, or. Sîngerei, titular fiind Duca Maria, conform contractului de donație nr. 3365 din 05.09.2005;

Conturi bancare, fonduri de investiții, forme echivalente de economisire și investire:

- cont bancar nr. 22590498458442, deschis la 27.07.2013, pe numele Duca Gheorghe la BC „Moldindconbank” SA, cu soldul de 76 195,88 lei la ziua declarării;

- cont bancar nr. 22593498322445, deschis la 27.07.2013, pe numele Duca Maria la BC „Moldindconbank” SA, cu soldul de 15 244,74 lei la ziua declarării;

- cont bancar nr. 22596498649125, deschis la 27.07.2013, pe numele Duca Maria la BC „Moldindconbank” SA, cu soldul de 248 302,67 lei la ziua declarării;

- cont bancar nr. 225909710018966344980, deschis pe numele Duca Gheorghe la BC „Victoriabank” SA, cu soldul de 1,79 lei la ziua declarării;

- cont bancar nr. 225909710018966344981, deschis pe numele Duca Gheorghe la BC „Victoriabank” SA, cu soldul de 44 771,53 lei la ziua declarării;

- cont bancar nr. 225900100002860, deschis pe numele Duca Gheorghe la BC „FinComBank” SA, cu soldul de 1 926,95 dolari SUA la ziua declarării;

- cont bancar nr. 225910100006470, deschis pe numele Duca Gheorghe la BC „FinComBank” SA, cu soldul de 5 573,13 dolari SUA la ziua declarării;

- cont bancar nr. 2259790463, deschis pe numele Duca Maria la BC „Moldova-Agroindbank” SA, cu soldul de 2,23 lei la ziua declarării;

- cont bancar nr. 2225914669, deschis pe numele Duca Maria la BC „Moldova-Agroindbank” SA, cu soldul de 2,00 EURO la ziua declarării;

- cont bancar nr. 22592003943, deschis pe numele Duca Maria la BC „Moldova-Agroindbank” SA, cu soldul de 14 649,96 la ziua declarării;

- cont bancar nr. 510187XXXXXX7393, deschis la 31.05.2005, pe numele Duca Gheorghe la BC „Banca de Economii” SA, cu soldul de 29,93 lei la ziua declarării;

- cont bancar nr. 407343XXXXXX0504, deschis la 09.07.2007, pe numele Duca Maria la BC „Banca de Economii” SA, cu soldul de 5 450,72 lei la ziua declarării;

- cont bancar nr. 22526716207, deschis pe numele Duca Gheorghe la BC „EuroCreditBank” SA, cu soldul de 10 001,97 lei la ziua declarării;

- cont bancar nr. 22526716207/840, deschis pe numele Duca Gheorghe la BC „EuroCreditBank” SA, cu soldul de 8 333,47 dolari SUA la ziua declarării;

- cont bancar nr. 22526716207/978, deschis pe numele Duca Gheorghe la BC „EuroCreditBank” SA, cu soldul de 3 402,63 EURO la ziua declarării;

- cont bancar nr. 22598716309, deschis pe numele Duca Gheorghe la BC „EuroCreditBank” SA, cu soldul de 20 lei la ziua declarării;

- cont bancar nr. 225998560078978, deschis pe numele Duca Gheorghe la BC „Unibank” SA, cu soldul de 6 274,53 EURO la ziua declarării.

Plasamente, obligațiuni, cecuri, cambii, certificate de împrumut, investiții directe în monedă sau valută străină:

- 146 acțiuni la SC „Vatra&Co” SA cu valoarea nominală de 1 leu per acțiune (total 146 lei);

- 398 acțiuni la SC „Centro Basso Prezzo” SA cu valoarea nominală de 10 lei per acțiune (3980 lei);

Cota parte în capitalul social al societăților comerciale:

- 10% cotă-parte din capitalul social al SRL „Avantchim” - titular Gheorghe Duca;

- 30% cotă-parte din capitalul social al SRL „Excert-Com” - titular Duca Maria.

Reclamantul, invocă ilegalitatea actului de constatare nr. 02/151 din 14 august 2014, deoarece prezintă un caracter formal și tendențios.

Astfel, prin scrisoarea nr. 02/486 din 30 aprilie 2014 Gheorghe Duca a fost informat despre inițierea controlului pe faptul eventualei încălcări a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății, comunicând drepturile persoanei supuse controlului.

Ulterior, Comisia Națională de Integritate a inițiat în privința lui Duca Gheorghe un control multidimensional, care a cuprins regimul juridic cu privire la incompatibilități, regimul juridic cu privire la conflictul de interese și regimul juridic de declarare a veniturilor și proprietăților.

Consideră că acesta de fapt a fost dezinformat de Comisie și efectiv lipsit de posibilitatea prezentării materialelor justificative pe dimensiunile controlate.

Mai mult ca atât, după expirarea a 3 luni reclamantul, nefiind în cunoștință de cauză despre obiectul controlului inițiat în privința sa, nefiind informat despre finalizarea controlului și ziua ședinței Comisiei la care urma să fie examinat cazul lui și la care a dorit să participe pentru a da explicațiile de rigoare, la 04 august 2014 (după contractarea unui avocat) prin scrisoare oficială a solicitat Comisei Naționale de Integritate informarea despre obiectul controlului inițiat în privința sa, cu prezentarea spre cunoștință a materialelor acumulate.

Neglijînd însă solicitarea respectivă, la ședința Comisiei Naționale de Integritate din 07 august 2014 prin actul nr. 02/145 din 07 august 2014 a fost constatată încălcarea de către Duca Gheorghe a regimului juridic cu privire la conflictul de interese, iar în ședința din 14 august 2014 a fost constatată încălcarea regimului juridic al declarării veniturilor și proprietăților cu sesizarea Procuraturii Generale despre necesitatea examinării circumstanțelor constatate prin prisma art. 352/1 Cod penal.

Conform pct. 2 al Regulamentului Comisiei Naționale de Integritate (Lege nr. 180 din 19 decembrie 2011), activitatea CNI se bazează pe principiile de legalitate, imparțialitate, independență, celeritate, dreptul la apărare și buneii administrări.

Totodată, conform lit. a) pct. 13 din Regulament, membrul Comisiei este obligat să-și îndeplinească atribuțiile cu obiectivitate, respectînd principiile legalității, imparțialității, independenței, celerității, ale dreptului la apărare și ale buneii administrări.

Prin urmare, pîrîtul a încălcat dreptul la apărare garantat prin lege reclamantului, fapt ce impune anularea actului administrativ contestat.

Actul de constatare nu corespunde și exigențelor impuse de pct. 28 din Legea nr. 180 din 19 decembrie 2011, în cazul în care acesta atestă lipsa obiecțiilor și explicațiilor persoanelor supuse controlului; numele, prenumele și funcția persoanelor care asistă la constatare sau eventual care reprezintă persoana supusă controlului, obiecțiile și explicațiile acestora, precum și argumentele care stau la baza constatării, iar simpla reiterare a prevederilor legale cu privire la declararea și controlul veniturilor și proprietăților de către persoanele obligate în acest sens nu constituie suficient argument în favoarea încălcării regimului de declarare.

Totodată, actul de constatare în cazul de control realizat în privința lui Duca Gheorghe nu a fost succedat de o careva decizie, acțiune impusă de pct. 26 a Legii nr. 180 din 19 decembrie 2011, circumstanță care indică la lipsa de coerență și consecvență în activitatea de control a Comisiei Naționale de Integritate.

Indică reclamantul că, nedeclararea a 2 loturi din extravilanul or. Sîngerei cu nr. cadastrale 7401210.440 și 7401210.127 constituie o omisiune neintenționată a declarantului, condiționată și de neimplicarea în folosința și administrarea terenurilor, deoarece din anul 2006 le-a transmis în gestiunea gratuită unei terțe persoane, fapt confirmat și de organul de administrație publică locală. Lipsa relei intenții a reclamantului în admiterea omisiunii date se confirmă și prin înregistrarea loturilor la organul cadastral, iar informația care se păstrează la acesta are un caracter public, respectiv și informația este transparentă.

Suplimentar, cu referire la acest aspect, la momentul completării declarației privind veniturile și proprietățile Duca Gheorghe nu cunoștea despre faptul că și soția lui are în proprietate loturile de teren cu nr. cadastrale 7401305.060 și 7401306.165, care constituie terenuri de viță de vie și livadă, constatând doar ulterior că aceste terenuri i-au fost transmise prin donație.

Mai mult ca atât, aceste terenuri nu constituie proprietate comună în devălmășie și nu urmau a fi declarate de către reclamant.

Cu referire la nedeclararea a 17 conturi bancare, dintre care o parte sunt deschise pe numele Mariei Duca, Comisia Națională de Integritate în mod eronat a statuat că urmează a fi declarate și conturile bancare salariale, or destinația contului, în unele cazuri, este evidentă chiar din conținutul actului de constatare.

La fel indică că, în pofida neconstatării destinației altor conturi, multe dintre ele la fel au destinația de conturi salariale, prin care declarantul și/sau soția sa au fost retribuiți pentru munca prestată în condiții de compatibilitate cu funcțiile deținute în cadrul diferitor instituții, ca de exemplu: contul nr. 22590498458442, deschis la 27.07.2013, pe numele lui Duca Gheorghe, la BC „Moldindconbank” SA (proiectul salarial încheiat cu Institutul de Chimie al AȘM); contul nr. 598716309, deschis la 20.09.2004, pe numele Duca Gheorghe la BC „EuroCreditBank” SA în cadrul proiectului salarial încheiat între BC „EuroCreditBank” SA și AȘM); contul nr. 2593498322445, deschis la 27.07.2013, pe numele Duca Maria la BC „Moldindconbank” SA; contul nr. 22596498649125 deschis la 27.07.2013 pe numele Duca Maria la BC „Moldindconbank” SA; contul nr. 22592003943, deschis pe numele Duca Maria la BC „Moldova-Agroindbank” SA.

Totodată indică că, destinația contului bancar nr. 225998560078978, deschis pe numele Duca Gheorghe la BC „Unibank” SA cu soldul de 6 274,53 EURO la ziua declarării era destinat achitării burselor doctoranzilor Federației Mondiale a Savanților în baza regulamentului și cerințelor Programului Național de Burse.

Cît privește contul bancar nr. 2259790463, deschis pe numele Duca Maria la BC „Moldova-Agroindbank” SA, cu soldul de lei, acesta a fost deschis de soția declarantului în scop de recepționare a sumei de bani încasate în rezultatul vânzării casei de locuit din str. Valea Dicescu nr. 2 mun. Chișinău, înstrăinate la 29 iunie 2012.

De asemenea, o parte din conturile bancare în valută străină au fost deschise de declarant și soția sa în procesul de colaborare cu instituțiile de învățămînt din străinătate sau cu ocazia plecării în străinătate la diferite evenimente organizate de mediul academic din străinătate.

Reclamantul susține că, deschiderea acestor conturi era necesară pentru a putea obține viză în țara de destinație, confirmând că solicitantul la viză deține suma necesară întreținerii proprii, precum și în alte cazuri pentru realizarea transferurilor bănești de către organizatorii evenimentelor în scop de achitare a cazării, alimentației, diurnelor pentru perioada aflării în străinătate.

În urma celor enunțate, reclamantul a indicat că în principiu s-a creat situația că declarantul și soția acestuia chiar au uitat de existența unor conturi.

În actul de constatare se invocă nedeclararea de către Duca Gheorghe a investițiilor sub forma a 146 acțiuni la SC „Vatra&Co” SA valoarea nominală de 1 leu per acțiune și 398 acțiuni la SC „Centro Basso Rezzo” SA, cu valoarea nominală de 10 lei per acțiune, fiind procurate contra bonuri patrimoniale ale declarantului și soției sale, sperînd la o colaborare comună cu fondatorul întreprinderilor respective, careva dividende însă nu au primit, iar la 20 decembrie 2010 aceste acțiuni chiar au fost înstrăinate unui terț care era rudă cu fondatorul, însă reclamantul nu cunoaște dacă tranzacția a fost înregistrată la piața financiară din Republica Moldova.

În conținutul actului de constatare se invocă și nedeclararea de către Duca Gheorghe și Duca Maria a cotelor-părți din capitalul social al întreprinderilor SRL „Avantchim” și SRL „Excert-Com”, cote ce au fost cedate de declarant și soția sa la ședintele fondatorilor din 25 mai 2002, fiind emise și decizii în acest sens. Mai mult ca atît, aceste întreprinderi deși sunt înregistrate, nu desfășoară însă nici o activitate.

Invocă imperfecțiunea și a formularului declarației privind veniturile și proprietățile subiectului declarării, care nu conține anumite compartimente pentru indicarea bunurilor aflate în folosință, stabilind anumite tabele doar pentru includerea bunurilor cu titlu de proprietate privată.

Totodată, Legea cu privire la Comisia Națională de Integritate nr. 180 din 19 decembrie 2011 nu stabilește expres în competențele acesteia expedierea materialelor în organele de urmărire penală în cazul unei bănuieli în acțiunile declarantului a componentei de infracțiune stabilită de art. 352/1

Consideră reclamantul că, Comisia Națională de Integritate prin actul de constatare nr. 51 din 14 august 2014 a demonstrat realizarea unui control evaziv și ineficient cu încălcarea dreptului la apărare, ignorînd posibilitatea de justificare a declarantului.

Cere reclamantul admiterea acțiunii și anularea actului de constatare nr.02/151 din 14 august 2014 prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al declarării veniturilor și proprietăților.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 24 aprilie 2015, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015, a fost respins apelul declarat de Duca Gheorghe și menținută hotărârea Judecătorei Rîșcani municipiul Chișinău din 24 aprilie 2015.

La 22 februarie 2016 avocatul Diana Ioniță, în interesele lui Duca Gheroghe, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la pronunțarea deciziei a încălcat normele de drept material.

Menționează că, informația privind veniturile și proprietățile corespunde realității și este veridică, neurmărind scopul ascunderii sau falsificării cărorva venituri.

Prin urmare, situația creată s-a datorat nedeținerii documentelor confirmative, lipsa accesului la baza de date oficiale, precum și cunoașterea tardivă a informației detalizate cu privire la modalitatea de implementare și punere în executare a Legii nr. 1264 din 19 iulie 2002.

Respectiv, în condițiile discrepanțelor esențiale dintre prevederile legii și conținutul formularului declarației cu privire la venituri și proprietate, declarantul a fost în imposibilitate de a indica corect, obiectiv și complet informația despre proprietatea pe care o deține fie în folosință, fie în gestiune, cu titlul de dispoziție sau cu alt statut similar.

Tot aici reține că, nefiind proprietar al unor terenuri, efectiv nu era în posibilitate nici de fapt și nici de drept să indice terenurile respective în declarație.

Totodată, în actul de constatare nr.02/151 din 14 august 2014 lipsesc careva probe care ar confirma caracterul intenționat al nedeclarării. Or, nefiind probat caracterul intenționat al nedeclarării, se atestă lipsa unui astfel de element constitutiv important precum ar fi latura subiectivă.

Mai mult ca atât, caracterul neintenționat al declarării incomplete sau nedeclarării urma să fie explicat de declarant dacă i se ofereau posibilitățile de realizare a dreptului de prezentare a explicațiilor și actelor justificative.

La inițierea și realizarea procedurii de control a veniturilor și proprietății lui Gheorghe Duca, Comisia Națională de Integritate în loc să contacteze declarantul pentru excluderea eventualelor erori supra celor stabilite, a optat pentru o verificare formală, evazivă, convenabilă pretextului de moment de a lansa tendențios informația cât mai grabnic în mijloacele mass-media.

Mai mult, Legea nr. 180 din 19 decembrie 2011 cu privire la Comisia Națională de Integritate nu stabilește expres în competența sa expedierea materialelor în organele de urmărire penală în cazul bănuielii în acțiunile declarantului a componenței de infracțiune stabilite de art. 352/1 Cod penal.

Conform pct.49 al Legii sus menționate se stabilește clar și concret că, doar dacă în urma comparării datelor din declarații și examinării documentelor suplimentare primite se va constata că există o diferență vădită între veniturile realizate pe parcursul

exercitării funcției și proprietatea dobândită în aceeași perioadă, Comisia Națională de Integritate va suspenda controlul inițiat și va sesiza organele de urmărire penală.

Din actul de constatare se conchide atât nestabilirea de Comisie a diferenței vădite între veniturile și proprietățile declarantului, cât și lipsa unor probe concludente și pertinente de comitere a unor fapte penale.

Ca rezultat, concluziile Comisiei Naționale de Integritate despre încălcarea de către Gheorghe Duca a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății sunt inconsecvente, iar prin acțiunile întreprinse și-a realizat propriile competențe, chiar depășind atribuțiile stabilite în lege.

La data de 25 mai 2016 în adresa Secției scrisori și audiență a Curții Supreme de Justiție a fost înregistrată din numele lui Duca Gheorghe cerere de retragere a recursului declarat împotriva deciziei instanței de apel din 22 decembrie 2015.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite retragerea recursului declarat de Gheorghe Duca și a înceta procedura de recurs din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 443 CPC, pînă la pronunțarea deciziei, recurentul are dreptul să își retragă recursul printr-o cerere scrisă. Cererea de retragere a recursului se depune în instanța care a fost investită cu judecarea recursului. În cazul retragerii recursului, instanța competentă dispune, printr-o încheiere irevocabilă, încetarea procedurii în recurs.

La caz se constată că, pînă la pronunțarea deciziei instanței de recurs, printr-o cerere scrisă, Duca Gheorghe și-a retras recursul declarat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015.

În aceste condiții, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă, în conformitate cu art. 212 alin. (4) CPC, efectele admiterii retragerii recursului și încetării procedurii de recurs stipulate în art. 266 alin. (2) și 443 alin. (2) CPC, și anume că în caz de admitere a cererii de retragere a recursului și încetării procedurii în recurs nu se mai admite o nouă adresare în judecată a aceluiași recurent cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri.

Având în vedere faptul că în conformitate cu art. 60 alin. (5) CPC, retragerea recursului de către recurent nu contravine legii și nu încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite retragerea recursului și de a înceta procedura de recurs.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 443 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se admite cererea lui Duca Gheorghe de retragere a recursului declarat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015.

Se încetează procedura de recurs, pe marginea recursului declarat de avocatul Diana Ioniță, în interesele lui Duca Gheorghe, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gheorghe Duca împotriva Comisiei Naționale de Integritate a Republicii

Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015.

Se menționează că nu se admite o nouă adresare în judecată a aceluiași recurent cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iuliana Oprea

Oleg Sternioală

Galina Stratulat